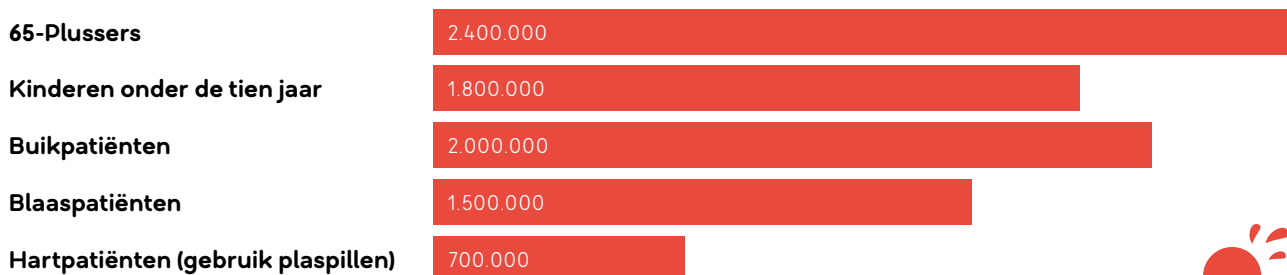

meer toiletten in Nederland: gastvrij, toegankelijk en schoon

Iedereen moet naar de wc, sommige mensen vaker dan anderen...

- Mensen moeten gemiddeld **4 tot 8 keer per dag naar het toilet**.
- **Er zijn 2 miljoen buik- en 1,5 miljoen blaaspatiënten in Nederland**: zij moeten vaker en dringender naar het toilet.
- De helft van hen heeft **binnen 1 tot 5 minuten een toilet nodig**. Vier van de tien patiënten werden in het afgelopen halfjaar geweigerd, vooral bij winkels.
- **Vrouwen hebben vaker een toilet nodig: vooral zwangere en ongestelde vrouwen**. Bovendien begeleiden vrouwen vaker kinderen of ouderen. Vrouwelijk toiletbezoek duurt gemiddeld anderhalf tot twee keer zo lang als bij mannen. Daarmee zouden er anderhalf keer zoveel toiletten voor vrouwen als voor mannen moeten zijn.
- Ook **2,4 miljoen 65-plussers en 1,8 miljoen kinderen onder de tien jaar** hebben vaker en/of dringender een toilet nodig dan gezonde mensen. Ook **700.000 hartpatiënten** die plaspillen gebruiken moeten vaker naar het toilet.

Er zijn te weinig toiletten beschikbaar...

- Het is vaak niet bekend of duidelijk waar openbare of opengestelde toiletten zijn - zelfs inwoners weten het vaak niet, laat staan toeristen en dagjesmensen. **De HogeNood-app is op dit moment de meest betrouwbare bron van locatie en aantal toiletten**.
- Buik- en blaaspatiënten:
  - hebben in ruim de helft van de gevallen maar **1 tot 5 minuten bij hoge nood** om een toilet op tijd te bereiken;
  - worden **vier van de tien keer geweigerd** bij een supermarkt, winkel of horecazaak;
  - **zoeken vier op de tien keer** tevergeefs naar een toilet.

Het tekort aan openbare toiletten leidt tot serieuze problemen...

- Mensen durven niet hun huis uit te gaan - **één op de vier buik- en blaaspatiënten blijft regelmatig tot vaak thuis, een derde blijft soms thuis**. Omgerekend blijft dus één op de tien Nederlander te vaak thuis vanwege het tekort aan toiletten.
- **Te weinig toiletten kunnen leiden tot gezondheidsproblemen** door het niet innemen van plaspillen, uitdroging door minder drinken, en bij buikpatiënten zelfs tot buikkrampen, pijscheuten of flauwvallen.
- **Hoe minder toiletten, des te sneller vertrekken mensen uit een winkelcentrum**. Dat is jammer, want voor elke procent die ze korter in winkels blijven, geven ze 1,3% minder uit.

meer toiletten in Nederland: gastvrij, toegankelijk en schoon

Het buitenland heeft het beter geregeld...

- **In Nederland waren er in 2021 zo'n 500 openbare toiletten** (waarvan meer dan 200 urinoirs) en dus slechts één openbaar m/v-toilet per 55.000 inwoners. In Frankrijk zijn er 14.500 en dus 1:4500 inwoners, meer dan tien keer zo veel openbare toiletten als Nederland, met in Parijs 1:3300. In Londen zijn er 400 (1:5500), Wenen 300 (1:6300), Antwerpen 120 (1:4300) en in Kopenhagen 100 (1:5500).
- **Singapore heeft wettelijk vastgelegd hoeveel openbare toiletten er moeten zijn** in metrostations, busstations, winkelcentra enz. In Noord-Amerika is dit ook vaak het geval maar dan in de daar geldende Bouwbesluiten.
- **Gemeenten moeten wettelijk 'voldoende openbare toiletten installeren en schoonhouden'** in Japan en Nieuw-Zeeland. In steden zoals Melbourne, Sydney en Toyama (Japan) is er al een toiletnorm: elke 200 tot 500 meter een toilet.

Oplossingen voor gemeenten om het tekort aan toiletten aan te pakken...

- De Maag Lever Darm Stichting stelt voor Nederland de volgende norm voor: om de 500 meter (5 minuten lopen) een openbaar of opengesteld toilet in centra en langs drukke voetgangersgebieden.
- Stel een toiletbeleid op waarin je als gemeente aangeeft hoe je het toilettekort gaat verminderen en aan de toiletnorm gaat voldoen.
- Neem een licentie op de HogeNood-app, voeg vervolgens toiletten in gemeentelijke gebouwen toe aan de app en geef dit aan met de sticker die gratis te bestellen is via www.mlds.nl/contact.
- Stel het openstellen van toiletten voor passanten als voorwaarde aan de huurder van een gemeentelijk gebouw.
- Openbare toiletten hoeven niet duur te zijn: reclame of een vending machine (bv. van het Utrechtse bedrijf Quiosk) helpen meebetalen aan het toilet. Toiletfabrikanten hebben ook leaseconstructies om de investering te spreiden over meerdere begrotingen.
- Meer toiletten verdienen zichzelf terug: doordat ouderen en chronisch zieken als buik- en blaaspatiënten meer de deur uit durven, vermindert de kans op eenzaamheid en Wmo-kosten. Een arbeidsgehandicapte of bijstandsgerechtigde kan gastheer/-vrouw worden bij een openbaar toilet, waarmee de gemeente een uitkering uitspaart. Ook voorkomen toiletten uitdroging en hartinfarcten bij ouderen, en leiden ze tot meer omzet in de winkelstraten.
- Neem in de Bouwverordening een bepaling op dat nieuwe gebouwen/winkels toiletten vóór de balie/kassa moeten hebben, en dat deze publiek toegankelijk zijn.
- Neem het creëren van voldoende toiletten mee in de lokale inclusie-agenda die de gemeente volgens het VN-Verdrag Handicap moet opstellen.

Voor meer informatie: info@toiletalliantie.nl

meer toiletten in Nederland: gastvrij, toegankelijk en schoon

Bronnen

- App-vise: HogeNood-app, www.hogenood.nl
- Ecorys (2017): Beschikbaarheid van openbaar toegankelijke toiletten. Ervaringen en wensen van buikpatiënten en mensen met incontinentie.
- Maag Lever Darm Stichting (2017): Position Paper 'Meer toiletten in Nederland: een hoog-nodige zaak'.
- Maag Lever Darm Stichting (2017): Bijlage Position Paper 'Openbare toiletten in het buitenland'.
- Path Intelligence (2015): 'Time is money. Shoppers buy more when they stay longer'; Path Intelligence, Londen.
- Piha, S. and Rääkkönen, J. (2017): 'When nature calls: The role of customer toilets in retail stores.' *Journal of Retailing and Consumer Services* 36: 33-38.
- Smets, H. (2020): Assainissement - Nos villes ont besoin de toilettes publiques. *L'au, L'industrie, Les Nuisances* 433: 4.